

Homilie van de uitvaart van paus Franciscus 26 april 2025

Sint-Pietersplein, Vaticaanstad

Hieronder vind je de Nederlandse vertaling van de homilie van kardinaal Re bij de uitvaart van paus Franciscus (88).

Op dit majestueuze Sint-Pietersplein, waar paus Franciscus de Eucharistie zo vaak heeft gevierd en de afgelopen twaalf jaar grote samenkomsten heeft geleid, zijn wij vandaag samengekomen met droefheid in ons hart, biddend rond zijn sterfelijke resten. Toch worden wij gesterkt door de zekerheid van ons geloof, dat ons verzekert dat het menselijk bestaan niet eindigt in het graf, maar voortleeft in het huis van de Vader, in een eeuwig geluk dat nooit zal eindigen.

Namens het College van Kardinalen dank ik u allen hartelijk voor uw aanwezigheid. Met diepe ontroering richt ik een respectvolle groet en oprechte dank aan de staatshoofden, regeringsleiders en officiële delegaties die uit vele landen zijn gekomen om hun genegenheid, eerbied en waardering voor onze overleden Heilige Vader te betuigen.

De stroom van genegenheid die we de afgelopen dagen hebben gezien na zijn overgang van deze aarde naar de eeuwigheid, toont aan hoezeer het

diepgaande pontificaat van paus Franciscus de harten en geesten heeft geraakt.

Het laatste beeld dat wij van hem bewaren, en dat zich in ons geheugen zal blijven prenten, is dat van vorige week zondag, Pasen, toen paus Franciscus, ondanks zijn ernstige gezondheidsproblemen, ons zijn zegen wilde geven vanaf het balkon van de Sint-Pietersbasiliek. Daarna daalde hij af naar het plein om de grote menigte die was samengekomen voor de paasmis te begroeten, rijdend in de open pausmobiel.

Met ons gebed vertrouwen wij nu de ziel van onze geliefde paus toe aan God, opdat Hij hem eeuwig geluk mag schenken in het stralende en liefdevolle aanschijn van zijn oneindige liefde.

We worden verlicht en geleid door het evangelie dat we zojuist hebben gehoord, waarin Christus zelf tot de eerste der apostelen sprak: “Simon, zoon van Johannes, heb je Mij lief, meer dan dezen?” Petrus antwoordde meteen en oprecht: “Heer, U weet alles; U weet dat ik van U houd.” Daarop vertrouwde Jezus hem een grote zending toe: “Hoed mijn schapen.” Dit werd de blijvende taak van Petrus en zijn opvolgers: een dienst van liefde in navolging van Christus, onze Meester en Heer, die “niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen en zijn leven te geven als losprijs voor velen” (Marcus 10,45).

Paus Franciscus koos ervoor, ondanks zijn broosheid en lijden op het einde, om deze weg van zelfgave tot de laatste dag van zijn aardse leven te volgen. Hij trad in de voetsporen van zijn Heer, de Goede Herder, die zijn schapen liefhad tot het uiterste, en hij deed dit met kracht en sereniteit, dicht bij zijn kudde, de Kerk van God, indachtig de woorden van Jezus die door de apostel Paulus worden geciteerd: “Gelukkiger is het te geven dan te ontvangen” (Handelingen 20,35).

Toen kardinaal Bergoglio op 13 maart 2013 door het conclaaf werd verkozen tot opvolger van paus Benedictus XVI, had hij al vele jaren ervaring opgedaan als religieus in de Sociëteit van Jezus, en vooral als herder van het aartsbisdom Buenos Aires, eerst als hulpbisschop, daarna als coadjutor en uiteindelijk als aartsbisschop.

Zijn keuze voor de naam Franciscus maakte vanaf het begin duidelijk welke pastorale stijl hij aan zijn pontificaat wilde geven: geïnspireerd door de geest van Sint Franciscus van Assisi.

Hij bleef trouw aan zijn temperament en pastorale stijl en zette vanaf het eerste moment zijn stempel op het bestuur van de Kerk, met zijn directe en hartelijke omgang met mensen en volkeren. Zijn bijzondere aandacht ging uit naar hen die het moeilijk hadden: hij gaf zichzelf zonder maat, vooral voor de gemarginaliseerden en de kleinen. Hij was een paus onder de mensen, met een open hart voor iedereen. Hij was ook een paus die oog had voor de tekenen van de tijd en voor wat de Heilige Geest in de Kerk teweegbracht.

Met zijn beeldrijke en aansprekende taal probeerde hij steeds het licht van het Evangelie te werpen op de problemen van onze tijd, en hij bood antwoorden geïnspireerd door geloof en hoop. Hij moedigde ons aan als christenen te leven te midden van de uitdagingen en tegenstrijdigheden van deze "tijd van grote verandering", zoals hij die graag noemde. Met zijn grote spontaniteit en eenvoudige stijl wist hij ook velen te bereiken die ver van de Kerk stonden.

Geraakt door de zorgen, het lijden en de hoop van de geglobaliseerde wereld, wist paus Franciscus mensen te troosten en te bemoedigen met een boodschap die direct tot het hart sprak.

Zijn open houding en zijn vermogen om te luisteren, gecombineerd met een levensstijl die aansloot bij de gevoeligheden van vandaag, maakten diepe indruk. Evangelisatie was de leidraad van zijn pontificaat. Vanuit een duidelijke missionaire visie verspreidde hij de vreugde van het Evangelie — ook de titel van zijn eerste apostolische exhortatie: *Evangelii Gaudium* —, een vreugde die de harten vervult van allen die zich vol vertrouwen aan God toevertrouwen.

Een tweede centrale lijn van zijn missie was zijn overtuiging dat de Kerk een huis is voor iedereen, altijd met open deuren. Hij gebruikte vaak het beeld van de Kerk als een "veldhospitaal" dat de gewonden van het leven opvangt, ongeacht hun achtergrond of geloof. Een Kerk die zich over mensen buigt en hun wonden geneest.

Zijn gebaren en oproepen voor vluchtelingen en ontheemden zijn talrijk. Zijn voortdurende inzet voor de armen was onvermoeibaar.

Veelbetekenend is dat zijn eerste reis naar Lampedusa ging, het eiland dat het drama van migratie symboliseert, waar duizenden hun leven op zee verloren. In diezelfde geest bezocht hij Lesbos samen met de oecumenische patriarch en de aartsbisschop van Athene, en vierde hij een mis aan de grens tussen Mexico en de Verenigde Staten.

Van zijn 47 vermoeiende apostolische reizen zal vooral de reis naar Irak in 2021 bijblijven, waar hij ondanks alle gevaren naartoe ging: een balsem op de wonden van een volk dat zwaar had geleden onder het geweld van ISIS, en tegelijk een belangrijke stap in de interreligieuze dialoog. Zijn reis in 2024 naar vier landen in Azië-Oceanië bracht hem tot "de verste periferieën van de wereld."

Paus Franciscus plaatste steeds het Evangelie van de barmhartigheid centraal. Hij herhaalde dat God nooit moe wordt van vergeven, wat de situatie van de boeteling ook is.

Om dit te onderstrepen riep hij het Buitengewoon Jubeljaar van de Barmhartigheid uit: barmhartigheid is "het hart van het Evangelie."

Twee sleutelwoorden markeren zijn pontificaat: barmhartigheid en de vreugde van het Evangelie.

In plaats van een "wegwerpcultuur" verkondigde hij de cultuur van ontmoeting en solidariteit. Broederschap was een constante toon in zijn spreken. In zijn encycliek *Fratelli Tutti* wilde hij een wereldwijde roep naar broederschap doen weerklinken: omdat wij allemaal kinderen zijn van dezelfde Vader in de hemel.

In 2019 ondertekende hij in de Verenigde Arabische Emiraten samen met de groot-imam van Al-Azhar het *Document over de menselijke broederschap*, waarin de gemeenschappelijke vaderschap van God centraal staat.

Met zijn encycliek *Laudato si'* herinnerde hij de wereld aan onze gezamenlijke verantwoordelijkheid voor ons gemeenschappelijk huis, onderstrepend: "Niemand wordt alleen gered."

Vooraf tegenover de oorlogen van de laatste jaren verhief paus Franciscus onophoudelijk zijn stem voor vrede en riep hij op tot rede en eerlijke onderhandelingen. “Oorlog vernietigt mensen, huizen, ziekenhuizen en scholen,” zei hij. “Oorlog laat de wereld altijd slechter achter. Het is altijd een pijnlijke en tragische nederlaag.”

“Bouw bruggen, geen muren,” herhaalde hij vaak. Zijn geloofsdienst als opvolger van Petrus was altijd verbonden met een dienst aan de hele mensheid.

Spiritueel verenigd met heel het christendom zijn wij hier in groten getale om te bidden voor paus Franciscus, dat God hem moge opnemen in de oneindigheid van Zijn liefde.

Paus Franciscus besloot zijn toespraken vaak met: “Vergeet niet voor mij te bidden.”

Lieve paus Franciscus, nu vragen wij ú om voor ons te bidden. Zegen de Kerk, zegen Rome en zegen de hele wereld vanuit de hemel, zoals u dat vorige zondag nog deed vanaf het balkon van deze basiliek — in een laatste omhelzing met het volk van God en met heel de mensheid die oprecht zoekt naar waarheid en de fakkel van de hoop hooghoudt.

Basiliek Santa Maria Maggiore, Rome

Bron: Nikolaas Sintobin SJ

Homilie van de uitvaart van paus Franciscus 26 april 2025